

Nytt om gammelt

Oktober 2009 – Nr. 4/09

FÅBERG OG LILLEHAMMER HISTORIELAG

Musikalsk årbok

**Det blir årbokpresentasjon
i kunstmuseet
søndag 8. november kl. 13.**

Årboka preges av musikk. Årets bok forteller om poporkestre i Lillehammer fra Twist trio og framover til 1990-årene. Her er alle pop-, rock- og bluesbandene i Fåberg og Lillehammer omtalt. Det blir for mange et stevnemøte med ungdomsårene, den gang The Shades, The green boys, Generation group og Anything Limited sto på scena. Mange av musikerne forteller selv om opplevelsene fra de årene de spilte i band.

Hvert band er omtalt med medlemsoversikt. Det er da også noen navn som peker seg ut i den lokale pophistorien, blant dem Arnt Jakobsen, Ivar Furulund, Lars Erik Ødegård, Bjørn Bergh og Sture Øversveen. Stig Sæterbakken og Olav Brostrup Muller forteller i sine artikler om de seinere åra.

Årboka er den 28. i rekken, men redaksjonskomiteen kan likevel se tilbake på 30 års arbeid. En av dem som var bidragsyter til den første boka, er også blant forfatterne i årets utgave. Tord Buggeland skriver nemlig om historielaget gjennom 80 år. Roar Torgersen skriver om taubana tyskerne bygde fra Moajordet til Nordseter, mens Gerhard Brodtkorb forteller om taubanas skjebne, nemlig som skitrekk. Helge I. Rønning har skrevet om sportsplassen gjennom åra, og Wenche Bjørnsgaard forteller om Strand Restaurant på Vingnes som hennes foreldre drev. Arve M. Nordsveen har skrevet to fyldige artikler om de første mjøsdamperne og MB Fram som trafikkerte Vingnessundet før brua kom. Kristian Hosar har tatt en kikk i fotoarkivene og forteller om endringene i bybildet.

Oddbjørn Evenshaug skriver om lykken som har forbundet med å ha en sykkel. Asbjørn Dahl har skrevet om garverier i Fåberg og husmannsgutten fra Bræin som satte spor

FÅBERG OG
LILLEHAMMER

Riselandet på Vingnes. Gjengitt etter britisk postkort utlånt av Wenche Bjørnsgaard.

etter seg i Fåberg. Audun Gjermstad og Rolf Kjærnsli skriver om vinteridrett, og O. Henrik Akeleye Braastad har oversatt Gustaf Frøding til Fåberg-dialekt.

– Ei fyldig årbok med et stort spenn i emnene, forteller Jan Vidar Lie Pedersen i redaksjonskomiteen som også har vært med siden starten for 30 år siden. Nå skriver han om sirkusplasser, P.T. Helleberg og organisasjoner som har vært omgitt med mystikk i over 100 år.

Søndag 8. november kl. 13 blir boka presentert i kunstmuseet og medlemmene kan da få sikret seg den til gunstig pris.

Potet på gammelmåten

Tre år gamle Emma fra Vingrom var blant de ivrige potetplukkerne.
Foto: Inger Elisabeth Fryjordet.

Det var god, gammel potetferiestemming i potetåkeren på nordre Hov søndag 6. september.

Fåberg og Lillehammer historielag inviterte småbarnsfamilier til potetplukking på gammelmåten på Nordre Hov gard på Vingrom. Om lag 50 personer møtte opp for å konkurrere om å finne den største poteten, lære å lage potetmjøl, lage kunst av potettrykk og være med på potetskjeløp.

Både barn og voksne koste seg i høstsola, og mange kjøpte med seg en sekk eller to med egenplukkede poteter.

Kine Søreng Hernes

Rundt 50 personer var med på opptakingen på Hov.
Foto: Inger Elisabeth Fryjordet.

Historielagets tur i Marcellos fotspor

20. september, en litt gråtung høstsøndag, reiste en spent gruppe fra Lurhaugen med Sameti ved Otta som mål. Været ble bedre og bedre jo lenger opp i dalen vi kom. På Sameti, hytta til Marcello Haugen, følte vi oss på verdens tak. Her fikk vi høre om bakgrunnen for hyttebyggingen og de siste års restaureringsarbeid av stedet mens vi skuet inn i Jotunheimen og Rondane. Sameti betyr "jeg tørster", men det var nok en dypere mening med navnet enn manglende vanntilgang.

På oppturen var vi innom Krigsminnesamlingen på Kvam, mens vi på hjemturen frydet oss over deilig middag og besøk i Skottetogsamlingen på Vertshuset Sinclair.

En stor takk til Jan Vidar Lie Pedersen som hadde lagt opp denne turen og som fortalte om Marcello Haugens lange og spennende liv.

På tur til Sameti.
Foto:
Ingunn Pedersen.

Turledelsen på utflukten til Sameti.
Ingunn Pedersen,
Jan Vidar Lie Pedersen,
Kirsten Andberg
og Tore Pryser.

Foto:
Ole H. Rønningen

Hil og Fåberg/Lillehammer Historielag:

Åpne kveldsseminar i lokalhistorie 2009 – 2010

På høgskolen i Lillehammer, Aud. C. onsdager kl. 19.00 – 21.00

Fri adgang for alle interesserte

ONSDAG 18. NOVEMBER

Jan Vidar Lie Pedersen:

Dramatiske hendinger i Gudbrandsdalen III.

Pedersen er programsekretær i NRK, forfatter og leder redaksjonen for Fåberg og Lillehammer Historielags årbøker.

ONSDAG 3. FEBRUAR

Ivar Teigum:

Erfaringer med å skrive bygdebøker.

Teigum er lektor og forfatter av bl.a. bygdebøkene for Vågå og Sel.

ONSDAG 2. DESEMBER

Tore Pryser:

1814 i Oppland

i et grasrot-perspektiv.

Pryser er professor i historie ved HiL og forfatter av bl.a. Norsk historie 1814-1860 i Samlagets historieverk.

ONSDAG 17. FEBRUAR

Tom H. Borse Haraldsen:

Gullgubber i Vingrom.

Haraldsen er arkeolog og konservator ved Mjøsmuseet.

ONSDAG 13. JANUAR

Mona Lie Thommessen:

Kunstnerliv innen musikk og teater i Lillehammer.

Lie Thommessen er skuespiller og mangeårig kulturarbeider i Lillehammer.

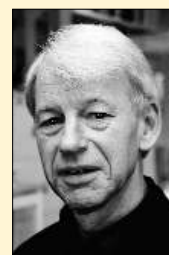

ONSDAG 3. MARS

Trond Feiring:

Axel Thallaug. Lillehamring i rikspolitikken.

Feiring er førstelektor i historie ved HiL og forfatter av bl.a. bind 2 av Fåberg og Lillehammers historie.

ONSDAG 20. JANUAR

Per Harald Grue:

Landbruket i Lillehammer 1940-80 opplevd som herredsa- gronomønn.

Grue er oppvokst i Fåberg og pensjonert departementsråd i Landbruksdepartementet.

Ansvarlige:

Trond Feiring og Tore Pryser (HiL)
Kirsten Andberg og Ivar Skeide (FLH)

Fotografiet av damene ved brødbilen i «Nytt om gammelt» nr. 3, august 2009

Følgende opplysninger er gitt av Odd Bakke, Lillehammer:

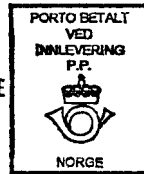
Fotografiet er tatt ca. 1930 i Mesnalivegen ved melkerampa til Roterudgårdene.

Damene er, fra venstre: Tonette Roterud, kona til Gudbrand Midt-Roterud, neste er Martha Olausen (f. 1911), men Odd husker ikke fornavnet. Den neste er Anne Roterudsveen, den fjerde er dattera til Tonnette, men Odd er ikke helt sikker på hvem av hennes tre døtre dette er, men tror det må være Målfrid. Hun utvandret senere til Amerika.

Damene har møtt opp ved baker Myhres brødbil, der kostet kavringene 2 øre stykket, mens du fikk tre for 5 øre.

B

PRIORITAIRE

Nytt om gammelt

utgis av Fåberg og
Lillehammer Historielag,
Postboks 331, 2602 Lillehammer.
post@faberghistorielag.no
www.faberghistorielag.no

Thorsrud a.s har tatt seg av produksjonen.

Nytt fra historielaget

Hattetad på nett

Som leserne kanskje vet, er det startet en dugnad med å skrive av Aksel Hattestads manuskripter til en gards- og slektshistorie for Fåberg for å få disse lagt ut på internett.

Jeg har lagt ut noen nye gardere og i tillegg hans forord til manuskriptet. Hvor lang tid det tar før alle gardene er skrevet, vet jeg ikke, men alt som er skrevet, er tilgjengelig fra denne siden: <http://www.faberghistorielag.no/hattestadmanuskriptene>

Richard Fauskrud

Kurs i lesing av gotisk håndskrift

I forrige utgave av "Nytt om gammelt" utlyste DIS-Oppland (databehandling i slektsforskning) et kurs i gotisk skriftlesing. Dessverre meldte det seg ikke nok deltagere, så kurset blir avlyst, melder Rolf Løvdal.

Maihaugens julemarked

Lørdag 28. november og søndag 29. november er det igjen julemarked på Maihaugen. Fåberg og Lillehammer historielag vil ha stand på torget i Byen på Maihaugen.

Her blir det anledning til å kjøpe alle bøkene historielaget har på lager til gunstige priser. Årbøkene kan også være en hyggelige julegaver til familie, venner og kjente.

Også Dølaringen Boklag er med og tilbyr et utvalg bøker til gode priser.

Åpningstiden er utvidet fra i fjor og vil vare fra kl 11.00 til kl 18.00.

Merkesteinen i Gamlevegen

Den som nå kaster et blikk opp på steinen som står på venstre side av innkjørselen til Gamlevegen nordfra, vil oppdage at årstallene 1852 og 1853 er pent malt på merkesteinen. Bjørka som skjulte steinen og gresset som vokste opp tett inntil, er nå fjernet. Vi takker gode hjelpere: Per Grimstad, Ivar Dahl og Inger Line Thallaug.

Er det flere merkesteiner i vårt område som burde være lettere synlig?

Det har også blitt nevnt at dagens unge ikke vet hvorfor slike steiner er plassert langs veikanten. Kanskje en liten opplysningsplate hadde vært på sin plass?

Den nye infotavla i Sundgaarden ble presentert av to Smestadelever.
Foto: Ole H. Rønningen.

Hyggelig invitasjon til Lillehammer kommunes kulturminne

"Du er herved invitert til presentasjon av Sundgaarden slik den framstår etter vel 20 års engasjement av Smestad ungdomsskole. Spesielt blir det lagt vekt på de to siste årenes prosjektarbeider støttet med gave fra Sparebankstiftelsen DnB Nor.

En stor del av vårt engasjement har gått med til å anlegge en pen, innholdsrik og frodig hage med praktiske tilrettelegginger til pedagogisk bruk og for alle besøkende i Sundgaarden. Vi har utarbeidet og montert infotavler som omtaler noen sider av stedets interessante historie. Det økologiske hagebruket har også fått en grundig presentasjon."

Denne invitasjonen om å møte i Sundgaarden tirsdag 22. september mellom kl. 12 og 14, ble sendt til mange "støttespillere" for arbeidet med restaurering og opparbeiding av dette unike fergestedet.

De som møtte opp denne vakre høstdagen ble møtt av engasjerte elever som fortalte om arbeidsoppgavene med sti- og hellelegging, blomster og krydderdyrking, hvileplasser med duftende blomster og pizza-ovnen. De fortalte også om den tragiske drukningsulykken. Elevene serverte drikke fra høstens avl, nystekt pizza og en grønnsaksuppe med utallige ingredienser. Representantene fra Sparebankstiftelsen Oslo og DnB Nor Lillehammer var mektig imponert. Våre utsendinger fra Fåberg og Lillehammer historielag har fulgt utviklingen gjennom mange år og fryder seg over det mangfold av ferdigheter og kunnskaper den unge garde får med seg videre i livet.